

Vergaderjaar 2022–2023

36 200 XV

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2023

Nr. 94

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 14 juni 2023

De kinderbijslag biedt een inkomensafhankelijke tegemoetkoming voor ouders met kinderen. Ouders ontvangen ieder kwartaal kinderbijslag. De hoogte van de kinderbijslag hangt af van de leeftijd van kinderen. Deze wordt hoger naarmate kinderen ouder worden, omdat de kosten voor kinderen dan ook toenemen. De kinderbijslag stijgt of daalt mee met de gemiddelde prijsontwikkeling. Dit gebeurt aan de hand van de consumentenprijsindex (cpi). Bij de afgelopen twee indexaties, in juli 2022 en januari 2023, is de kinderbijslag beide keren met ongeveer 8% aanzienlijk gestegen wegens de inflatie (in totaal met zo'n 16%). Doordat de cpi nu daalt, met name door een daling van de energieprijzen, zal in juli 2023 de kinderbijslag met ongeveer 3% per kind worden verlaagd. Omdat dit een uitzonderlijke situatie is, informeer ik uw Kamer hierover met deze brief.

Systematiek indexatie kinderbijslag

Op 1 januari en 1 juli stijgt of daalt de kinderbijslag mee met de cpi. Dit is wettelijk zo vastgelegd. De indexatie voor 1 juli 2023 is gebaseerd op de cpi-ontwikkeling tussen oktober vorig jaar en april dit jaar. Jaarlijks wordt de kinderbijslag in januari aangepast op basis van de gerealiseerde prijsontwikkeling tussen april en oktober. De prijsontwikkeling tussen oktober en april vormt de basis voor de tweede indexatie van juli. Op deze manier wordt de kinderbijslag snel aangepast aan de kosten voor huishoudens. Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) maakte op 11 mei jl. de voorlopige cpi van april 2023 bekend en heeft de cpi op 6 juni jl. definitief vastgesteld (zie meer informatie website CBS). De verlaging van de kinderbijslag per juli 2023 geldt niet voor Caribisch Nederland, omdat de kinderbijslagvoorziening BES jaarlijks enkel op 1 januari wordt geïndexeerd.

Prijsontwikkeling en gevolgen kinderbijslag

In figuur 1 is de prijsontwikkeling vanaf oktober 2021 tot en met april 2023 te zien. In de figuur is duidelijk zichtbaar dat de cpi op een piek lag in oktober 2022.

De prijzen lagen in oktober 2022 (punt H1 2023 in figuur 1) circa 8% hoger dan in april 2022 (punt H2 2022). Dit vormde de basis voor een forse indexatie naar boven van de kinderbijslag per 1 januari 2023. De energieprijzen lagen vorig jaar september en oktober op een piek, omdat de gasvoorraden voor de winter werden gevuld. Hoewel de prijzen van boodschappen sindsdien zijn gestegen, is per saldo sprake van een daling van de cpi tussen oktober 2022 (punt H1 2023 in figuur 1) en april 2023 (punt H2 2023) van circa 3%. Dit komt vooral door de sterk dalende energieprijzen. Deze daling van 3% vormt de basis van de indexatie per 1 juli 2023. Onderstaande tabel geeft bedragen van de kinderbijslag weer. De bedragen zijn per kind en per kwartaal.

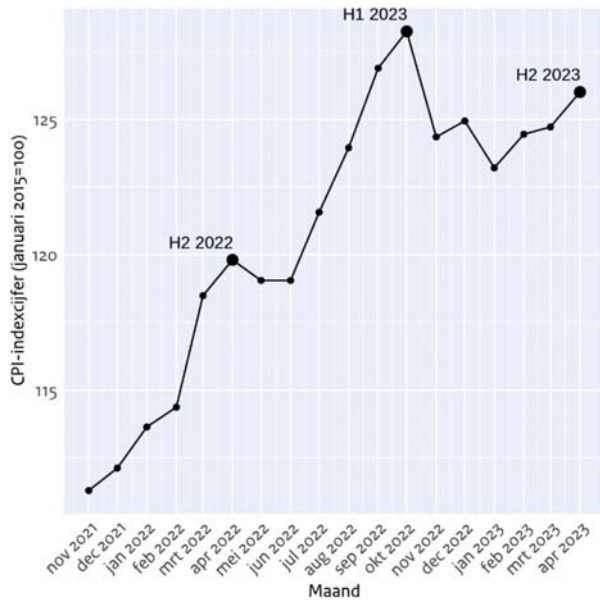
	1 juli 2023	1 januari 2023	1 juli 2022	1 januari 2022
Per kind 0 t/m 5 jaar	€ 261,70	€ 269,76	€ 249,31	€ 230,69
Per kind 6 t/m 11 jaar	€ 317,77	€ 327,56	€ 302,74	€ 280,13
Per kind 12 t/m 17 jaar	€ 373,85	€ 385,37	€ 356,16	€ 329,56

Vanaf 1 juli is er een verlaging van het kwartaalbedrag met € 8,06 voor kinderen in de leeftijd van 0 t/m 5 jaar, € 9,79 voor kinderen van 6 t/m 11 jaar en € 11,52 voor kinderen vanaf 12 jaar. Dit volgt op de verhoging vanaf 1 januari 2023 met € 20,45 voor kinderen van 0 t/m 5 jaar, € 24,82 voor kinderen van 6 t/m 11 jaar) en € 29,21 voor kinderen vanaf 12 jaar.

In de maandelijkse cijfers van het CBS over de jaarinflatie wordt deze daling van de cpi op basis van een halfjaar (waarop de kinderbijslag wordt geïndexeerd) niet direct duidelijk. De inflatie was in april 5,2%. Dit betekent dat de prijzen in april 2023 5,2% hoger lagen dan in april 2022. In

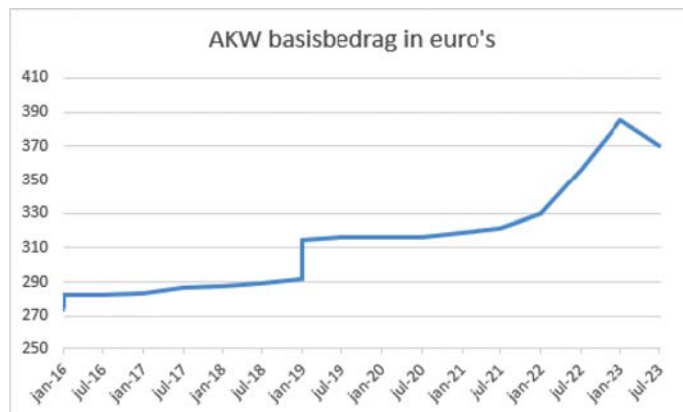
figuur 1 is dan ook te zien dat het prijspeil in april 2023 (punt H2 2023) hoger ligt dan in april 2022 (punt H2 2022).

Figuur 1: ontwikkeling van de prijzen. De dikgedrukte punten geven de periode weer waar de indexatie van de kinderbijslag op gebaseerd wordt. Bron: CBS.

Figuur 2 laat zien hoe het kwartaalbedrag aan kinderbijslag zich heeft ontwikkeld sinds januari 2016. Door de hoge inflatie in 2022 is de kinderbijslag de afgelopen twee kwartalen aanzienlijk gestegen met ongeveer € 55¹. Daardoor is de kinderbijslag vanaf 1 juli 2023, ondanks de negatieve indexatie, € 44 per kwartaal hoger dan in januari 2022. Op 1 januari 2024 volgt een nieuwe indexering van de kinderbijslag. Deze wordt gebaseerd op de prijsontwikkeling tussen april 2023 en oktober 2023.

Figuur 2: de ontwikkeling van het AKW basisbedrag in euro's per kwartaal. Bron: SZW.

immers nog steeds duur. Bestaanszekerheid, de positie van kwetsbare gezinnen en het bestrijden van kinderarmoede zijn belangrijke speerpunten van het kabinet. In augustus besluit het kabinet over de koopkrachtmaatregelen voor 2024. Op basis van het meest recente koopkrachtbeeld treft het kabinet, indien nodig, extra maatregelen gericht op de bestaanszekerheid van gezinnen.

Ik heb de mogelijkheid verkend om af te zien van de negatieve indexatie en ik heb gekeken naar een eventuele compensatie voor de verlaging van de kinderbijslag. De (negatieve) indexatie volgt rechtstreeks uit de wet. De wet biedt geen ruimte daarvan af te wijken. Een alternatief zou zijn om het basisbedrag van de kinderbijslag te verhogen met 3%. Deze intensivering van de kinderbijslag vind ik voor deze situatie niet passend, omdat dit ongericht en meerjarig is, en een groot budgettair beslag heeft van zo'n € 132 miljoen per jaar². De kinderbijslag bereikt *alle* ouders, dus ook ouders met een hoger inkomen voor wie de verlaging geen, of in mindere mate, een probleem is. De kinderbijslag is daarnaast hoger dan in januari 2022 en juli 2022.

Communicatie

De SVB publiceert de nieuwe bedragen op haar website. De SVB betaalt de kinderbijslag na afloop van het kwartaal. Rond 2 oktober ontvangen ouders het nieuwe bedrag over het derde kwartaal (juli tot en met september). De nieuwe bedragen worden binnenkort via de Staatscourant bekend gemaakt.

De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid,
C.E.G. van Gennip

² De verhoging van de kinderbijslag geldt in elk geval voor meerdere kwartalen, omdat een wetswijziging nodig is om het bedrag weer te verlagen (normaliter duurt een wetstraject minimaal 18 maanden). Deze beleidsmatige verhoging van 3% euro van het basisbedrag kost € 66 miljoen in 2023 (voor een half jaar) en € 132 miljoen meerjarig.